

RE:PUBLIKUM

Možnosti spolupráce s publikem ve 21. století

Divadlo Archa
24.4.2013

Kultura

Divadlo
Archa

RE:PUBLIKUM

Možnosti spolupráce s publikem ve 21. století

Kultura hraje v rozvoji společnosti významnou roli, spočívající ve schopnosti vzdělávat, odstraňovat bariéry, angažovat komunity a proměňovat místa, ve kterých žijeme. Pro tradiční kulturní organizace i nezávislé projekty je důležité se zajímat o své diváky, návštěvníky či posluchače, poznávat jejich potřeby a požadavky, vycházet jim vstříc skladbou svých programů i jejich prezentací a v neposlední řadě nezapomínat ani na nejmladší generaci, ve které si pěstujeme budoucí publikum.

Moderní doba také nabízí nové formy a metody komunikace mezi umělci a publikem. Stěžejní a neustále rozvíjející roli v tomto smyslu hrají především nová média. Nabízejí nejen mnohem cílenější prostředky propagace, ale jsou i důležitým nástrojem při vytváření interaktivních modelů divácké participace.

Publikum již nechce být jen pasivním příjemcem, ale rádo se na umělecké činnosti či její přípravě aktivně podílí. Z jednostranného monologu umělců před publikem se stává diskuze rovnocenných partnerů. Důkladným poznáním svého publika a jeho potřeb se umělci mohou naučit naplňovat stále náročnější očekávání současné veřejnosti dychtící po ojedinělých a neobvyklých kulturních zážitcích.

Poskytovatelé kulturních služeb by měli vůči svým zákazníkům postupovat odpovědně a strategicky. Péče o publikum a jeho rozvoj by se měla stát součástí dlouhodobých koncepcí a měla by se projevit nejen v marketingu, ale i v dramaturgii, přípravě doprovodných programů a v celkovém chodu uměleckých organizací.

Rozvoj publika je jednou z priorit budoucího programu Evropské unie zaměřeného na kulturní a kreativní odvětví, který by měl od roku 2014 zastřešit současné programy Kultura a MEDIA.

RE:PROGRAM

09.15 - 10.00 registrace a ranní káva

10.00 - 10.15 ÚVOD
Petra Smolíková, Ministerstvo kultury
Ann Branch, Evropská komise

10.15 - 10.30 Kdo je naše publikum?
Chris Torch (Intercult, Švédsko)

10.30 - 11.50 BLOK 1
Nové modely pro nové publikum
Nick Mayhew (Ashmolean Museum, Velká Británie)
Anne Downes (Opening the Book, Velká Británie)
Ondřej Chrobák (Metodické centrum CENS, Moravská galerie v Brně, ČR)

11.50 - 12.10 přestávka

12.10 - 13.40 BLOK 2
Cesty k novému publiku
Dieter Jaenicke (Hellerau, Německo)
Ivo Andrlé (Aerofilms, ČR)
Jiří Sulženko (Zahrada 2020, ČR)
Lars Seeberg (see@rt, Dánsko)

13.40 - 14.40 oběd

14.40 - 15.50 BLOK 3
Publikum – partner a spoluvůrce
Shipra Ogra (Divadelní společnost London Bubble, Velká Británie)
Eva Kesslová (Orchestr BERG, ČR)
Aleš Burger (HitHit.com, ČR)

15.50 - 16.10 přestávka

16.10 - 17.30 BLOK 4
Děti – vklad do budoucnosti
Barbara Minghetti (ASLiCo, Itálie)
Ondřej Horák (tranzitdisplay, ČR)
Eva Blažíčková (Konzervatoř Duncan centre, ČR)

17.30 - 17.45 Co zmůže umění
Jana Svobodová a Ondřej Hrab (Divadlo Archa, ČR)
Chris Torch (Intercult, Švédsko)

Moderuje Chris Torch (Intercult, Švédsko)

RE:BLOKY

BLOK 1

Nové modely pro nové publikum

Tradiční modely prezentace obsahu uměleckých děl, jako jsou např. muzea, galerie a knihovny, přestávají publiku stačit. Obsah, jakkoli hodnotný a unikátní, potřebuje nový příběh. K tomu, aby se tradiční kulturní instituce změnila v přívětivé místo nejen pro příležitostné návštěvníky nebo turisty, ale také pro širší komunitu, která na ni bude hrdá a bude se ráda vracet, je třeba, aby se více otevřela, hledala nové přístupy a navazovala nová partnerství. Návštěvníci stále častěji očekávají zajímavý příběh, zážitek a možnost interakce. Vzdělávání publika by mělo být prioritou dlouhodobých koncepcí veřejných kulturních institucí.

- Jaký je předpoklad úspěšné změny?
- Jak nabídnout tradiční obsah netradiční formou?
- Je zásadní změna u tradičních institucí žádoucí?

BLOK 2

Cesty k novému publiku

Kultura ve 21. století hledá nové publikum. Snaží se oslovit diváky ve skupinách, o kterých se dříve neuvažovalo, jako jsou např. sportovní fanoušci nebo sociálně vyloučené skupiny, a klade větší důraz na práci s dětmi a mládeží. Vydává se za publikem i na místa, která sloužila nebo slouží úplně jiným účelům – veřejné prostory, průmyslové čtvrti, uprchlické tábory, vězení, sociální zařízení, psychiatrické léčebny, vyloučené lokality, nemocnice, a tak přispívá k jejich oživení a dalšímu rozvoji. Kultura opouští tradiční místa svého působení a proměňuje se i její role ve společnosti.

- Kam se vydat za novým publikem a jak ho oslovit?
- Jak vystoupit ze zažitých způsobů prezentace?
- Jak využít moderních technologií a nových přístupů?

BLOK 3

Publikum – partner a spoluvůrce

Především nová média a rozvoj sociálních sítí změnil přístup nejen k umělecké tvorbě, ale i k jejímu přijímání. Nová generace diváků chce mít vliv na obsah kulturních projektů. Netouží se ani tak stát přímo umělci, ale rádi se účastní uměleckého i organizačního procesu. Chtějí být vnímáni jako partneři a spoluvůrci. V době, kdy je umělecký obsah snadno dostupný a všichni mohou mít téměř totéž, získává participující divák něco navíc – unikátní nebo personalizovaný obsah. Rozvoj nových technologií umožnil jak finanční zapojení diváků (crowdfunding), tak využití jejich nápadů (crowdsourcing). Velkou roli hrají i věrnostní programy (mecenášské skupiny, dobrovolnictví).

- Co přináší zapojení publika do tvorby a dramaturgie?
- Ovlivňuje tento přístup kvalitu tvorby?
- Je třeba hledat alternativní způsoby financování kultury?

BLOK 4

Děti – vklad do budoucnosti

Děti jsou důležité publikum. Práce s nimi výrazně ovlivňuje podobu dalších generací publika. Cílem není jen naučit děti chodit do kina, na výstavy nebo do opery, ale pomoci jim porozumět zákonitostem umělecké tvorby, aby ji tak mohly lépe chápat, ocenit či samy tvořit. Oslovování dětského publika a práce s ním je velmi specifická. Děti rády tvoří i získávají teoretické poznatky. Spontánněji než dospělí se zapojují do projektů a jsou daleko vnímavější. Jejich prostřednictvím mohou nalézt cestu k umění i dospělí.

- Kdo by měl být partnerem při práci s dětským publikem?
- Jak naučit děti vnímat umění?
- Co dětem přináší zapojení do umělecké tvorby?

Co zmůže umění

Závěrečný rozhovor Chrise Torche s Ondřejem Hrabem a Janou Svobodovou o sociálně uměleckých projektech Divadla Archa. Režisérka Jana Svobodová zhodnotí své zkušenosti z práce na představeních v townshipech Jihoafrické republiky a s imigranty v uprchlických táborech v České republice. Ondřej Hrab bude mluvit o hledání partnerů pro takovéto projekty a o tom jak pro ně získávat publikum. Řeč bude též o výsledných konsekvencích takovýchto projektů. Oba společně představí svůj nový divadelní projekt, do kterého jsou zapojeni obyvatelé malého města Kostelce nad Orlicí. Chris Torch bude klást otázky, které vyplynou z diskuzí celého dne.

RE:ŘEČNÍCI

Moderátor:

Chris Torch je zakladatel organizace Intercult, švédské produkční a vzdělávací instituce zaměřené na kulturu a umění. Je uměleckým ředitelem projektů SEAS a CORNERS, jež se zaměřují na dlouhodobou spolupráci a mezinárodní výměnu v rámci evropského kulturního prostoru. Chris Torch je mimo jiné členem řídicího výboru Platform for Intercultural Europe a poradce v kampani „We are more“, kterou iniciovala organizace Culture Action Europe.

Přednášející:

Ivo Andrie se posledních 15 let zabývá zejména provozováním a programováním nezávislých kin a filmovou distribucí. Je součástí týmu, který se rád nechává nadchnout pro nové inovativní přístupy a snaží se je s větším či menším úspěchem realizovat v rámci českého kulturního prostředí.

Eva Blažičková, choreografka a taneční pedagožka, nositelka titulu Rytířka řádu akademických palem (Francie), založila a téměř po dvacet let vedla Konser-
vatoř Duncan centre, jedinou specializovanou školu v Česku, která vychovává profesionální tanečníky, choreografy a pedagogy pro oblast současného tance. Je paralelně činná v mnoha dalších projektech, které si kladou za cíl emancipovat tento typ tance a usadit jej do řádného kontextu české kultury a školství. Jako pokračovatelka duncanovské tradice dokazuje, že tanec není izolovanou uměleckou disciplínou, ale nástrojem, který má moc proměnit, povznést a osvobodit člověka.

Aleš Burger je jednatel a lovec crowdfundingových projektů pro Hithit.com. Přes patnáct let se aktivně věnuje event managementu a marketingu, pořádá koncerty, výstavy a festivaly po celé České republice a na Slovensku. Je majitel reklamní společnosti NEXT LEVEL s. r. o.

Anne Downes je ředitelkou odborné přípravy ve společnosti Opening the Book, která sídlí v Yorkshiru ve Velké Británii. Společnost spolupracuje s veřejnými knihovnami, v nichž prosazuje především přístup orientovaný na čtenáře. Anne Downes se podílí na přípravě inovativních školicích programů pro knihovníky.

Ondřej Horák je autor výstavních a prezentačních projektů. Po studiích pracoval externě pro Lektorské oddělení Národní galerie, konkrétně ve Veletržním paláci v Praze a v galerii Školská 28. Několik let vedl Lektorské centrum Galerie Středočeského kraje (GASK). Podílel se na projektu Benzinka a mezinárodním projektu Cargo. Je autorem sborníku textů přednášek Místa Počinu, debatního cyklu Křeslo pro hosta a debat Nažive! pro Slovenskou národní galerii v Bratislavě. V současné době pracuje jako autor prezentačních aktivit Ceny Jindřicha Chalupeckého a v galerii tranzitdisplay.

Ondřej Hrab, zakladatel a ředitel pražského Divadla Archa, které bylo po rozsáhlé rekonstrukci otevřeno v roce 1994 jako centrum pro soudobá scénická umění. Je aktivní i v oblasti kulturní politiky. Působil v radách a komisích řady evropských organizací (IETM, Evropská kulturní nadace, OSF a dalšími). Spolu s Robertem Palmerem, Gottfriedem Wagnerem a dalšími, byl členem týmu, který se podílel na přípravě současného programu Kultura Evropské komise. Od roku 2012 je členem umělecké rady Evropského centra pro umění – Hellerau v Drážďanech. Je členem Rady vlády pro nestátní neziskové organizace. Vyučuje předmět Alternativy světového divadla na DAMU v Praze.

Ondřej Chrobák je historik umění a kurátor. Vystudoval dějiny umění na Filozofické fakultě UK v Praze. Pracoval jako kurátor Sbírky grafiky a kresby Národní galerie v Praze, hlavní kurátor Galerie Středočeského kraje (GASK), v současnosti působí v CENS při Moravské galerii v Brně. Spoluzakladatel prostoru pro současné umění Display. Pravidelně přispívá do humoristické rubriky časopisu Art&Antique.

Dieter Jaenicke je uměleckým ředitelem evropského centra pro umění Hellerau v Drážďanech. Byl zakladatelem a následně uměleckým ředitelem festivalu Tanztheater International v Hanoveru, v letech 1986–2000 pracoval jako umělecký a výkonný ředitel festivalu Hamburg International Summer Theatre. Za svou kariéru zorganizoval množství mezinárodních festivalů a kulturních projektů v Evropě a Jižní Americe.

Eva Kesslová je ředitelkou Orchestru BERG, jediného českého orchestru, který se specializuje na současnou hudbu a hudbu 20. století. Díky Fulbrightovu stipendiu studovala na New York University v New Yorku, v letech 2008–2010 se účastnila studijních pobytů v Kennedy Center for the Performing Arts ve Washingtonu, D. C. Snaží se o kreativní přístup k prezentaci nové hudby.

Nick Mayhew, náměstek ředitele pro sbírky Ashmoleana muzea (Oxford, Velká Británie), se přímo podílel na přeměně muzea v letech 2004–2009. Vedl kurátorský tým zabývající se katalogizací sbírek a spolupodílel se na přípravě nových výstav starožitností, východního umění a sbírek mincí a medailí. Je vědeckým pracovníkem na St. Cross College a profesorem monetární historie na Oxfordské univerzitě.

Barbara Minghetti, je prezidentka Teatro Sociale di Como – AsLiCo (Associazione Lirica e Concertistica Italiana) v italském městě Como a aktivní členka řídicího výboru Opera Europa. V roce 1997 stála u založení prvního operního vzdělávacího projektu Opera domani, jehož se dnes účastní sto tisíc studentů ročně. V roce 2010 iniciovala projekt Opera education zaměřující se na publikum ve věku od 3 do 18 let. Asociace AsLiCo byla zapojena do několika evropských projektů, mezi něž patří například i aktuálně probíhající Wagner200 či dřívější Opera J.

Shipra Ogra je producentkou v divadle London Bubble, v němž se zapojila do implementace projektu Fan Made Theatre. Předtím pracovala v British Council v Indii, kde v pozici programové manažerky zodpovídala za plánování a zajišťování řady uměleckých aktivit napříč severní Indií.

Lars Seeberg je ředitelem víceletého evropského projektu Theatron a ředitelem společnosti see@rt. V současné době je také členem představenstva Dánského královského divadla v Kodani. Věnuje se divadelnímu poradenství, multikulturním projektům a projektům financovaným ze zdrojů Evropské komise a Severského kulturního fondu.

Jiří Sulženko je pedagogem Katedry produkce pražské DAMU, kterou sám absolvoval v roce 2007. Známe především jako spoluautor koncepce a vedení kulturního centra Zahradu v Praze (2007 – 2012) a manažer festivalu Street For Art (od roku 2008), což je významný festival umění ve veřejném prostoru a komunitách v České republice. Jiří Sulženko je členem Akademického senátu AMU, působil jako tiskový mluvčí festivalu Jeden svět, marketingový manažer Divadla Archa a divadelního uskupení SKUTR.

Jana Svobodová se ve své režijní práci soustavně zabývá projekty zaměřenými na spolupráci profesionálních umělců a představitelů specifických sociálních skupin. Svá představení vytvářela s umělci z jihoafrických townshipů, s představiteli hip-hopové kultury, s politiky a studenty. V posledních letech se zaměřuje na téma imigrantů. Je uměleckou vedoucí programu divadelního výzkumu Archa.Lab a hudební skupiny Allstar Refjúdží Band. Je uměleckou ředitelkou mezinárodního festivalu divadla se sociálním přesahem AKCENT. Projekty Jany Svobodové byly prezentovány na festivalech doma i v zahraničí.